

Міністерство освіти і науки України
Кафедра політичних наук і права
Рада молодих вчених Університету Ушинського
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених

VI Всеукраїнська науково-практична конференція
студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО
РОЗВИТКУ: ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»
22 травня 2026 року

м. Одеса

УДК: 32+316]-043.86:3.073(477)

C91

Рекомендовано до друку рішенням

Вченої ради ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 15 від 26 червня 2026 року)

Рецензенти:

Коч С. В., доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Гедікова Н. П., доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

C91 «Сучасні виклики соціально-політичного розвитку: політико-правові та соціально-економічні виміри» [Електронний ресурс] : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Одеса, 22 травня 2026 р.) / за заг. ред. д. політ. н. С. М. Наумкіної, к. політ. н. С. А. Дмитрашко, к. пол. н. І. І. Пронози. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026. 266 с.

22 травня 2026 року у ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» проведено VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених, в якій взяли участь представники закладів вищої освіти України, студенти, магістри, аспіранти та докторанти, представники дипломатичної служби України. До збірника увійшли тези доповідей з актуальних питань політичного процесу України та світу, міжнародних відносин та дипломатії. Видання адресоване науковим та науково-педагогічним працівникам закладів вищої освіти, студентам, магістрам, аспірантам, докторантам та всім, хто цікавиться питаннями політичної науки, дипломатії, права та філософії.

© автори тез

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2026

Дерік Ангеліна	ЧИ ІСНУЮТЬ МЕЖІ ЛЮДСЬКИХ ЗНАНЬ?	217
Атаманюк Зоя		
Івахненко Аанстасія	СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР МІГРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ ДО ІРЛАНДІЇ	220
Ієремія Василь	МАРКЕТИНГОВІ ІНСТРУМЕНТИ В РОБОТІ ДЕПУТАТА МІСЦЕВОЇ РАДИ З ВИБОРЦЯМИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ДО НЬОГО: ДОСВІД МІСТА ОДЕСИ	225
Карастан Сергій	ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ: МЕХАНІЗМИ, АКТОРИ ТА СОЦІОКУЛЬТУРНІ ВИМІРИ	229
Козар Анна	МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ КАНАДИ	233
Левко Артур	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ РФ ДО ВЕРБУВАННЯ ПОЛІТИКІВ У ФРН ТА ФРАНЦІЇ	238
Наумова Марія	СПЕЦИФІКА ЦИВІЛІЗАЦІЙ СХОДУ І ЗАХОДУ	242
Атаманюк Зоя		
Начев Микола	НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕДІА В	245
Атаманюк Зоя	ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
Стасій Наталя	МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УМОВАХ ДЕМОКРАТІЇ	249
Цуркан Дар'я	СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ВИКЛИКИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В КРАЇНАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	255
Юрченко Єлизавета	ЛІТЕРАТУРА ЯК ЗАСІБ УТВЕРДЖЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІДЕЙ	260

10. Сила української мови: чому рідна мова має значення. UKR.NET. URL: <https://share.google/ackXGgjKzsBizVh8k>

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ТА УПРАВЛІНСЬКІ ВИКЛИКИ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ В КРАЇНАХ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Цуркан Дар'я

здобувачка четвертого року навчання першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
«Міжнародні економічні відносини», ОНУ Імені І.І. Мечникова

Науковий керівник:

Цевух Ю.А.

к.е.н., доц. ОНУ Імені І.І. Мечникова

Сучасний етап розвитку світової економіки та суспільства характеризується безпрецедентно високою мобільністю людських ресурсів. У цьому контексті міжнародна міграція перетворюється на один із найголовніших чинників формування не лише економічного середовища, а й соціокультурного ландшафту регіону.

Особливе місце у цих глобальних процесах посідає Північноамериканський регіон, який є ключовим центром тяжіння міжнародних мігрантів. У площині соціологічних та управлінських інтерпретацій, міграція сьогодні є не просто демографічним чи економічним процесом, а центральним фактором суспільної стабільності, конкурентоспроможності та культурної інтеграції.

Сучасний етап розвитку світової економіки та суспільства характеризується безпрецедентно високою мобільністю людських ресурсів. У цьому контексті міжнародна міграція перетворюється на один із найголовніших чинників формування не лише економічного середовища, а й соціокультурного

ландшафту регіону. Теоретико-методологічний фундамент дослідження базується на працях провідних закордонних науковців, серед яких Дж. Борхас, Д. Кард, О. Старк, Дж. Стігліц та П. Кругман, які аналізували вплив міграції на заробітну плату, зайнятість та структуру ринку праці з позицій неокласичної теорії та теорії людського капіталу. Для країн Північної Америки характерним є явище “вибіркової міграції”, яке формує суттєві соціокультурні виклики для управління людським капіталом. [2] Зокрема, у США спостерігається висока концентрація людського капіталу серед професійної міграції: серед власників віз категорії TN 48% мають науковий ступінь магістра або доктора. Загалом серед іноземного населення США частка осіб із вищою освітою становить близько 35%, що часто перевищує аналогічні показники місцевого населення у відповідних вікових групах. Розподіл мігрантів за рівнем освіти у США має такий вигляд [1].

Таблиця 1.

Розподіл мігрантів за рівнем освіти у США

Рівень освіти	Іноземне населення США (%)	Уродженці США (%)
Менше повної середньої	24,70%	7,00%
Повна середня та незакінчена вища	40,20%	56,50%
Ступінь бакалавра	19,20%	22,40%
Вища/Науковий ступінь	15,90%	14,10%

Джерело: складено на основі джерела [5].

У Канаді соціологічний аспект міграції виражений ще гостріше. Станом на 2021 рік 55% нещодавніх іммігрантів мали ступінь бакалавра або вище. Однак це породжує серйозну управлінську та соціальну проблему, а саме надмірну кваліфікацію. Високоосвічені іммігранти в Канаді значно частіше займають позиції, що не потребують їхнього рівня знань, у результаті чого вони заробляють на 16% менше за корінних канадців із подібними дипломами. Цей

феномен свідчить про слабкість інституційних систем визнання кваліфікацій та створює соціальну напругу [4].

У 2024-2025 роках управлінське регулювання міграції у Північній Америці зазнало радикальних змін: відбувся перехід від політики стимулювання припливу до жорсткого управління обсягами та якістю. Американська адміністрація посилила контроль за легальними каналами, наприклад, через запровадження або пропозицію спеціального збору у розмірі \$100 000 за видачу віз категорії H-1B. Таке обмеження має на меті відсіяти працівників із середньою оплатою, проте воно може призвести до щорічних втрат добробуту обсягом \$2,9 млрд через зниження інноваційної активності [6].

Досвід Канади трохи інший: надмірний приплив тимчасових резидентів створив колапс інфраструктури та ринку оренди. Уряд застосував жорсткі управлінські кроки: зменшення прийому тимчасових працівників на 37% та скорочення цільового показника студентів на 49% у 2025 році.

Мексика змушена переформатовувати свою політику під тиском зовнішніх обставин. У 2024 році було запущено платформу *México te emplea*, що дозволяє створювати робочі місця для біженців у співпраці з більш ніж 380 компаніями. Мексика активно впроваджує сертифікацію навичок для репатріантів.

Такі інституційні зміни свідчать про те, що Північна Америка відходить від конкуренції за "кількість" мігрантів на користь боротьби за фіскальний та інноваційний внесок [3]

Аналіз ринків праці підтверджує критичну залежність Північної Америки від іноземної робочої сили. Динаміка участі мігрантів у робочій силі США демонструє, що рівень економічної активності серед іноземців (66-67%) стабільно перевищує показники уродженців США (близько 61-62%).

Таблиця 2.

Участь мігрантів у робочій силі США

Рік	Іноземне населення (млн)	Частка в населенні (%)	Рівень участі іноземців (%)
2015	43,2	13,40%	66,70%
2020	44	13,30%	64,50%
2024	53,3	15,80%	67,00%
2025 (оц.)	51,9	15,40%	66,20%

Джерело: складено на основі джерела [5].

У Канаді значним соціологічним викликом є інтеграція новоприбулих мігрантів. Статистика безробіття показує, що рівень безробіття серед нових мігрантів у 2024 році становив 11,1%, тоді як серед уродженців Канади цей показник дорівнював лише 5,6%. Цей розрив свідчить про наявність невидимих бар'єрів інтеграції та потребує комплексних програм підтримки та мовної адаптації [7].

Щодо Мексики, головною управлінською проблемою залишається високий рівень неформальної зайнятості. За даними листопада 2025 року, попри низький загальний рівень безробіття (2,7%), неформальна зайнятість охоплює 54,8% працездатного населення. Більшість мігрантів та біженців інтегруються саме у цей сектор, що позбавляє їх соціального захисту та робить вразливими до економічних шоків[8].

У результаті проведеного дослідження, можна сказати, що міжнародна міграція у країнах Північної Америки є фундаментальною основою соціально-економічного розвитку та функціонування суспільства. Водночас сучасні трансформації вимагають якісно нового, глибокого соціологічного та управлінського підходу. Ефекти міграції у 20-х роках більше не обмежуються компенсацією демографічних втрат. Державні інституції та суспільство зіштовхнулися з викликами сегментації ринку праці, необхідністю асиміляції величезних груп населення з різними соціокультурними фонами та подоланням

структурних бар'єрів (таких як невизнання іноземних дипломів чи житлові кризи).

Список використаних джерел:

1. Card D. Immigration and Inequality. American Economic Review. 2009. Vol. 99. No. 2. P. 1-21. URL: <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/aer.99.2.1> (дата звернення 01.04.2026)
2. Krugman P., Obstfeld M., Melitz M. International Economics: Theory and Policy. 11th ed. Boston: Pearson Education, 2018. URL: <https://www.pearson.com/en-us/subject-catalog/p/international-economics-theory-and-policy/P200000003889> (дата звернення 01.04.2026)
3. Stark O. The Migration of Labor. Cambridge: Basil Blackwell, 1991. URL: <https://www.wiley.com/en-us/The+Migration+of+Labor-p-9780631171922> (дата звернення 01.04.2026)
4. Stiglitz J. E. Globalization and Its Discontents. New York: W.W. Norton & Company, 2002. URL: <https://wnorton.com/books/9780393324390> (дата звернення 01.04.2026)
5. World Bank. Net Migration (indicator SM.POP.NETM). World Development Indicators Database. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SM.POP.NETM>
6. U.S. Bureau of Labor Statistics. Foreign-Born Workers: Labor Force Characteristics 2024. Washington DC: BLS, 2025. URL: <https://www.bls.gov/news.release/pdf/forbrn.pdf> (дата звернення 01.04.2026)
7. Statistics Canada. Labour force characteristics of immigrants, annual. Ottawa: Statistics Canada, 2026. URL: <https://www150.statcan.gc.ca/t1/tbl1/en/tv.action?pid=1410047201> (дата звернення 01.04.2026)
8. INEGI. Encuesta Nacional de Ocupación e Empleo (ENOE). Ciudad de México: INEGI, 2025. URL: https://www.inegi.org.mx/contenidos/saladeprensa/boletines/2026/enoe/enoe2026_02_CdMx.pdf (дата звернення 01.04.2026)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ УНІВЕРСИТЕТУ
УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ,
АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ
ВЧЕНИХ**

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція студентів та
молодих вчених
«СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВИМІРИ»**

м. Одеса, 22 травня 2026 року

**Матеріали друкуються в авторській редакції.
Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ
тощо несуть автори.**